

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **A.C.**

w przedmiocie wznowienia postępowania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 20 lutego 2026 r.

wniosku obrońcy skazanej

o wyłączenie sędziego I.Z. od udziału w sprawie III KO 68/25,

na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił:

stwierdzić, że sędzia I.Z. podlega wyłączeniu od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. III KO 68/25 z mocy prawa.

UZASADNIENIE

W dniu 25 kwietnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanej A.C. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 2 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 291/22, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 3 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 46/20, stanowiący w rzeczywistości sygnalizację konieczności wznowienia tego postępowania z urzędu na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z

art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą Sądu pierwszej instancji, a to z powodu udziału w składzie tego Sądu sędzi X.Y. powołanej na urząd sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Koszalinie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – powoływanej dalej w tekście uzasadnienia jako ustawa o KRS z 2017 r.).

Sprawa zarejestrowana została pod sygn. III KO 68/25.

Po wyłączeniu – na wnioski obrońcy – od udziału w tej sprawie: sędziów A.D., M.M. i P.K. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2025 r., KRI 1173) oraz sędziego M.B. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2026 r., KRI 1252), zarządzeniem z dnia 10 lutego 2026 r. wyznaczono kolejnego referenta w osobie sędziego I.Z.

Pismem z dnia 19 lutego 2026 r. (data wpływu do SN) obrońca skazanej A.C. złożył wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie III KO 68/25 również sędziego I.Z. Jako podstawę swojego wniosku jego autor wskazał przepisy art. 40 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. W jego ocenie okoliczność powołania sędziego I.Z. na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą o KRS z 2017 r. prowadzi do sytuacji, że sędzia ten „musiałby dokonywać oceny stosunku prawnoprocesowego (którego podmiotem, obok stron, jest także sędzia rozpoznający sprawę) wywierającego zarazem wpływ na jego własne prawa i obowiązki”. Odwołał się przy tym do zapadłych już w toku postępowania wznowieniowych postanowień Sądu Najwyższego wyłączających od udziału w tej sprawie innych sędziów powołanych na urzędy sędziów Sądu Najwyższego w tożsamej procedurze jak w wypadku sędziego I.Z. oraz objętej sygnalizacją sędzi X.Y.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie III KO 68/25 sędziego I.Z. uznać należało za oczywiście zasadny, co skutkowało wyłączeniem tego sędziego z mocy prawa (podkreślenie SN) od rozpoznania wniosku o wznowienie postępowania (sygnalizacji) wniesionego na rzecz skazanej A.C. przez jej obrońcę.

Zgodnie z treścią art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio.

Ratio legis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. jest czytelne i – w myśl zasady *nemo iudex indoneus in propria causa* – sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie chodzi przy tym jedynie o te ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, która *ex definitione* ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (zob. J. Kosonoga (w:) R. A. Stefański S. Zabłocki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1 – 166, Warszawa 2017, tom I, s. 550). Trudno o bardziej jednoznaczny przykład tego rodzaju sytuacji niż ten, w którym sędzia Sądu Najwyższego powołany w niekonstytucyjnym trybie, ma rozstrzygać sprawę wznowieniową, w której podstawą sygnalizacji opartej o przepis art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. jest udział w składzie orzekającym Sądu pierwszej instancji osoby powołanej również z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa nie będącej organem tożsamym z tym, który przewidziany jest w art. 187 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (zob. pkt 1 uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

Argumentację powyższą wspierają pisemne motywy wydanego już w tej sprawie i powołanego zarówno w tym uzasadnieniu, jak i we wniosku o wyłączenie, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2025 r., KRI 1173, którym wyłączono – na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. – sędziów A.D., M.M. i P.K. od udziału w sprawie III KO 68/25, a którą to argumentację ten skład Sądu Najwyższego w całej rozciągłości podziela.

Niniejsza sprawa jest kolejną potwierdzającą destrukcyjne dla działalności Sądu Najwyższego oraz dla wymiaru sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej czynności podejmowanych przez sędziów powołanych do tego Sądu po dniu 17 stycznia 2018 r., którzy nie respektując orzecznictwa organów międzynarodowych (Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej) oraz Sądu Najwyższego (zob. powołana wyżej uchwała z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, a przede wszystkim mająca moc zasady prawnej uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-

4110-1/20, OSNK 2020, z. 2, poz. 7), uniemożliwiają stronom rozpoznanie ich sprawy przez sąd niezależny i niezawisły, pozbawiając je tym samym prawa do sądu gwarantowanego przepisami Konstytucji RP (art. 45 ust. 1) oraz normami traktatowymi (art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności).

W tym układzie dziwi, chociaż zasadniczo dziwić nie powinna, postawa sędziego I.Z., który pomimo wskazanych wyżej uwarunkowań procesowych (konieczność rozpatrywania kwestii wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. związanej z braniem udziału w wydaniu przez Sąd Okręgowy w Koszalinie objętego sygnalizacją orzeczenia osoby powołanej w niekonstytucyjnej procedurze tożsamej z procedurą, w której sam został powołany), nie zdecydował się na złożenie na piśmie oświadczenia, o którym mowa w art. 42 § 2 k.p.k., co bez wątplenia przyspieszyłoby stworzenie składu orzekającego Sądu Najwyższego spełniającego wymogi konstytucyjne i konwencyjne, a więc sądu bezstronnego.

Kierując się powołanymi wyżej względami orzeczono jak w części dyspozytywnej.

[WB]

[a.ł]